

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Sv̄b B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Qvarum Mentio Sv̄pra fit locis suis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

1

CONSTITVTIONES

ALIQVAE SVMMORVM

PONTIFICVM.

QVAVM MENTIO SVPR A
fit locis suis.

BVLLA S. D. N. D. PII, DIVINA PROVIDENTIA
Papæ Quarti. Super ordinatione, & promotione Doctorum, & aliorum
cuiuscunque artis, & facultatis professorum de cetero
obseruanda.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

IN Sacrosancta Beati Petri Principis Apostolorum Cathedra, me-
ritis licet imparibus, hisce procellosis militantis Ecclesie tem-
pestatibus constitutos, plurimum nos oportet esse sollicitos, vt
Domini gregem, curæ nostræ commissum, non solum ab apertis
rapacium luporum vndequaq; caulis obstrepentium insultibus,
sed etiam à magis formidolosis pestiferarum vulpecularum do-
mi latantium insidijs, per prouidum pastoralis officij ministe-
rium, ipso Domino cooperante, præseruemus; ac illis omnes no-
cendi occasiones, quantum cum Deo possumus, vbilibet auferamus. Cum itaq; iux-
ta notū Sanctissimi Vatis oraculum, Timor Domini, sine quo vera Religio, & Catho-
licæ fidei puritas nullibi reperitur, sapientiæ sit initium, & qui, vel in scientijs pro-
ficere, vel eas alios docere parant supremum illum sapientiæ parentē, benignumque
largitorē deuoto sanè fidei obsequio demereri, veraq; sinceræ Religionis pietate sibi
conciliare debeant. Idcirco hanc fidei puritatem scientijs, doctrinisq; quibuslibet
tū tradendis; tū addiscendis, tanquā necessariā basim, cōstituere; & ne simplicia non-
nullorū adolecentiū, res nouas audiendi cupidorū, ingenia in naufragos blandientiū
hæresum scopulos imprudenter impingant occurrere cupientes. Motu proprio, & ex
certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine; qđ deinceps nullus Do-
ctor, Magister, Regēs, vel alius cuiuscunq; artis, & facultatis professor, siue clericus,
siue laicus, ac sæcularis, vel cuiusuis ordinis regularis sit, in quibusuis studiōū gene-
raliū Vniuersitatib; aut Gymnasijs publicis, aut alibi ordinariā, vel extraordinariā
lectoris Cathedrā assequi, vel iam obtentā retinere, seu aliās, Theologiā, Canonicā,
vel Ciuilē censurā, Medicinam, Philosophiā, Grammaticā, vel alias liberales artes,
in quibuscūq; Ciuitatibus, Terris, Opidis, ac locis, etiā in Ecclesijs, Monasterijs, aut
Conuentibus Regularium quorumcunq; publicè, vel priuatim quoquo modo profi-
teri, seu lectiones aliquas in facultatibus huiusmodi habere, vel exercere: neq; Do-
ctores ipsi, aut Vniuersitatum, seu Gymnasiorum eorundem Rectores, Cancellarij,
vel alij superiores, sed nec etiam Palatini Comites, aut alij particulares facultatem
eruditos viros ad eisdem gradus promouendi, etiam à nobis, & Apostolica Sede,
vel alijs vndeunque habentes, scholares, tam laicos, quàm clericos, & cuiusuis ordi-
nis regulares, vel alios quoscunq; quantalibet ereditione præditos, ad vllum
gradum in eisdem facultatibus suscipiendum recipere, & admittere; Neque Docto-
res, Magistri, & Scholares, ad electionem alicuius in Rectorem, vel Cancellariū Vni-
uersitatis, aut Gymnasij procedere: Nec ipsi Scholares, vel alij quantumlibet do-

ſi, & alioqui habiles, gradus huiusmodi, vel eorum aliquem palam, vel priuatim re-
 cipere valeant, niſi Doctores videlicet ac Regentes, Magiſtri, & alij profefſores iam
 ad cathedras, & lecturas recepti: in Italia infra tres, extra verò illam infra ſex men-
 ſes à die publicationis præſentium computandos, reliqui verò ad cathedras & alias
 lecturas ibidem impoſterum aſſumendi ante illorum receptionem in Reſtoris, vel
 aliorum ſuperiorum: Eligendi autem in Reſtores, vel Cancellarios ante illorū ere-
 ctionem, vel ſaltem admiſſionem in Ordinarij loci, vel eius in ſpiritualibus Vicarij.
 Ac promouendi Scholares, & alij præfati ante illorum promotionem in eiufdē Or-
 dinarij, ſeu eius Vicarij, aut Doctorum, aliorumve promouentium manibus, præuo
 etiam proceſſu, vel debita informatione, quantum eius ſufficere videbitur, ſuper re-
 ligione, Fideq; Catholica Reſtorum, Cancellariorum, Doctorum, lectorum, & pro-
 mouendorum eorundem per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios rite fa-
 cta præcedente, eandem Catholicam fidem, verbis iuxta formæ infraſcriptæ tenorē,
 conceptis palam, & ſolemniter profiteri teneantur. Et de ſuper inſtrumentū publicū
 confici, ac de proceſſu, ſeu informatione, & fidei profeſſione in Priuilegio Doctora-
 tus, vel alterius gradus huiusmodi ſpecialis, ad de verbo ad verbū mentio, & relatio
 fieri debeat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo ſtatuumus, & ordi-
 namus: Ac omnibus & ſingulis earundem Vniuerſitatum, & Gymnaſiorū Reſtori-
 bus, Doctoribus, & alijs ſuperioribus, ac alijs facultatem doctorandi habentibus, cu-
 iuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præminentia fuerint, etiamſi Epil-
 copali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel maiori dignitate, etiam Cardinalatus ho-
 nore, ac Ducali, vel alia, etiam Regia, & Imperiali auctoritate præfulgeant, ne quæ
 in Vniuerſitatibus, Ciuitatibus, Oppidis, vel alijs locis ſibi in ſpiritualibus, vel tem-
 poralibus ſubiectis, aliter cathedras, aut alias lectiones retinere, conſequiri, vel ad
 gradus promoueri reſpectiue patiantur, in virtute ſanctæ obedientia, & ſub inter-
 dicto ab ingreſſu Eccleſiæ, quo ad antiſtites, quo verò ad inferiores, ſub excommu-
 nicationis lata ſententiæ, necnon priuationis omnium, & ſingulorum dignitatum,
 beneficiorum, officiorum, & feudorum Eccleſiaſticorum per eos quomolibet obten-
 torum, & inhabilitatis ad illas, & alia in poſterum obtinenda eò ipſo per contraſa-
 cientes incurrendis pœnis diſtictius inhibemus: Ac quaſcunq; receptiones, pro-
 motiones, electiones, & admiſſiones abſque proceſſu, certa que de Religione, & Fide
 Catholica notitia, ac dicta fidei proceſſione ſic, vt præfertur, præcedente, pro tem-
 pore factas, nullas, inualidas, nulliusque roboris, vel momenti eſſe, neque cuiquam in
 iudicio, vel extra ſuffragari poſſe, ſicque per quoscuque Iudices, & Commiſſarios,
 quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuiſlibet quauis aliter iudican-
 di, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diſſiniiri debere, ac quidquid
 ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attemptari contigerit,
 irritum & inane decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus
 Apoſtolicis, ac Vniuerſitatum, & Gymnaſiorum, ordinum, & locorum quorumcun-
 que, etiam iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis,
 ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, facultatibus, & literis
 Apoſtolicis eiſdem Vniuerſitatibus, & Gymnaſijs, ac ordinibus, & locis, eorumque
 Reſtoribus, Doctoribus, Superioribus, etiam in temporalibus Dominis, Comitibus
 Palatinis, & alijs etiam regularibus perſonis præfatis ſub quibuſcunq; teno-
 ribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque effica-
 cioribus, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, irritantibusque, & alijs de-
 cretis in genere, vel in ſpecie, etiam per nos, ac Sedem præfatam, etiam motu ſcien-
 tia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu ad quorumuis, etiam Imperatorum, Re-
 gum, Rerum publicarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, & alias quomo-
 dolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam
 ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis,
 ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales, idem importan-

tes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorū veriores tenores, ac si de verbo ad verbū infererentur, præsentibus pro sufficiēter expressis, & insertis habētes, specialiter, & expresse, motu simili derogamus, contrariis nō obstantibus quibuscunq; . Aut si aliquibus communiter, vel diuissim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Ne autem quispiam præsentium ignorantiam prætere, vel excusationem allegare possit; sed ipsē ad omnium notitiā deducantur; Volumus, & mandamus, quōd eōdem præsentibus in Basilicę Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellarię nostrę valuis, ac acie Campi Florę per aliquem ex Cursoribus nostris affixę, copia illarum ibi dimissa, omnes in Italia intra tres, extra verò illam existentes intra sex menses proximos, ab ea die affixionis cōputandos, perinde arctent, ac si illis personaliter intimatę fuissent. Forma autem dicte professionis Fidei hæc est. **E G O N.** firma fide credo, & profiteor omnia, singula quę continentur in Symbolo Fidei, quo sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. **C R E D O** in vnum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cœli, & terrę visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum, filium Dei vnigenitum. Et ex patre natum, ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumē de lumine, Deum verum de Deo vero: Genitum, non factum, consubstantialē patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutē descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiā pro nobis: sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundū scripturas. Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum, dominū, & viuificantem, qui ex patre, filioq; procedit. Qui cum patre; & filio simul adoratur, & conglorificatur, qui loquutus est per Prophetas. Et vnā Sanctā Catholicā, & Apostolicā Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionē peccatorū. Et expecto resurrectionē mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasq; eiusdem Ecclesię obseruationes, & cōstitutiones firmissimē admitto, & amplector. Item sacram Scripturam, iuxta eū sensum, quem tenuit, & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarū Scripturarum, admitto; nec eam vnquam, nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verē, & propriē Sacramenta nouę legis, à Iesu Christo Domino nostro instituta, atq; ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet, Baptisma, Cōfirmationem, Eucharistiam, Pēnitentiā, Extremā vnctionem, Ordinem, & Matrimonium: illa quę gratiam conferre, & ex his Baptisma, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesię Catholicę ritus in supradictorum omnium Sacramentorum omnium solenni administratione recipio, & admitto. Omnia & singula, quę de peccato originali, & de iustificatione à Sacrosancta Tridērina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorum sacrificium pro viuis, & defunctis, atq; in Sanctissimo Eucharistię Sacramento esse verē, realiter, & substantialiter corpus, sanguinem, vnā cum anima & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fieriq; conuersionem totius substantię panis in corpus, & totius substantię vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor etiā sub altera tantū specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuuari. Similiter & Sanctos vnā cum Christo regnantes, venerandos, atque inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmiter assero imagines Christi, ac Dei parę semper Virginis, nec non

aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse assero. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco. Romanoque Pontifici beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cetera ite omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs, ac præcipue à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentis sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam usque ad extremum vitæ spiritum constantissime Deo adiuuante retinere, & confiteri, atque meis subditis, seu quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voueo, ac iuro: sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Evangelia. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ ordinationis, inhibitionis, derogationis, voluntatis, statuti, decreti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo Quingentesimo Sexagesimo quarto. Idibus Nouembrii. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Ca. Glorierius.

S. D. N. PII PAPÆ V. EXTENSIO DECRETI CONCILII
Tridentini, Sess. 21. C. 2. quod incipit. Cum non deceat: loquentis de Clericis
sæcularibus, ad Clericos regulares non professos, quod non promouean-
tur ad sacros Ordines, nisi seruata forma dicti Decreti.

PIUS Episcopus, seruus seruorum Dei; ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex sacrorum Conciliorum auctor & interpres, illa quæ in huiusmodi Concilijs à prudentibus patribus in Spiritu sancto legitime congregatis salubriter sancita sunt, pro sui Pastoralis officij debito dum æquitas, honestas, & decus suadet, sicuti declarare, & moderare, ita etiam ad alios casus extendere consuevit. Sane cum non deceat diuino ministerio ascriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere, sacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps clericus sæcularis, quamuis alijs moribus, scientia, & ætate esset idoneus, ad sacros ordines promoueretur, nisi prius legitime constaret eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè iussiceret, pacificè possidere, vel alijs ordinari non posset nisi iuxta Decreti ab ipso Concilio desuper editi formam, & tenorem. Cum autem nulla in huiusmodi Decreto religiosorum clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (vbi molestè accepimus) certorum ordinum religiosi, seu canonici, vel Clerici intra claustra Monasteriorum, seu domorum more regularium in cõmuni viuentes, qui nunquã, seu non nisi ad certum tẽpus professionem emittunt, & ex claustro exire, vel dimitti, & ad sæculum redire liberè, & licitè possunt, religionis prætextu absque titulo sufficientis beneficii, nec iuxta dicti Decreti tenorem, ad sacros ordines se promoueri prætentunt, & à nonnullis Episcopis passim promouentur, atque inde plerumque illud inconueniens eueniat, vt sic promoti, & claustro exeuntes, & per sæculum vagantes, vel mendicare, vel sordidum quæstum exercere, non sine ipsorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quamplu-

rimum.